

DECIZIA nr. 3 din 22 ianuarie 2018

referitoare la interpretarea și aplicarea dispozițiilor [art. 452 din Codul de procedură civilă](#)

EMITENT

- ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

Publicat în [MONITORUL OFICIAL nr. 195 din 2 martie 2018](#)

Data intrării în vigoare 02-03-2018

Dosar nr. 2.420/1/2017

Gabriela Elena Bogasiu	- vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție - președintele completului
Lavinia Curelea	- președintele delegat al Secției I civile
Eugenia Voicheci	- președintele Secției a II-a civile
Ionel Barbă	- președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Rodica Susanu	- judecător la Secția I civilă
Cristina Petronela Văleanu	- judecător la Secția I civilă
Alina Iuliana Țuca	- judecător la Secția I civilă
Carmen Georgeta Negrilă	- judecător la Secția I civilă
Mirela Vișan	- judecător la Secția I civilă
Tatiana Gabriela Năstase	- judecător la Secția a II-a civilă
Ianina Blandiana Grădinaru	- judecător la Secția a II-a civilă
George Bogdan Florescu	- judecător la Secția a II-a civilă
Petronela Iulia Nițu	- judecător la Secția a II-a civilă
Carmen Trănica Teau	- judecător la Secția a II-a civilă
Maria Hrudei	- judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Mona Magdalena Baci	- judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Marius Ionel Ionescu	- judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Viorica Trestianu	- judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Dana Iarina Vartires	- judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a fost constituit conform dispozițiilor [art. 520 alin. \(8\) din Codul de procedură civilă](#) și ale [art. 27⁵ alin. \(1\) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție](#), republicat, cu modificările și completările ulterioare ([Regulamentul Î.C.C.J.](#)).

Ședința este prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă domnul Aurel Segărceanu, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile [art. 27⁶ din Regulamentul Î.C.C.J.](#)

Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Tribunalul Gorj - Secția I civilă, în Dosarul nr. 15.721/318/2016, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile referitoare la următoarea chestiune de drept:

Interpretarea și aplicarea dispozițiilor [art. 452 din Codul de procedură civilă](#), raportat la dispozițiile [art. 453](#) și [art. 394 alin. \(3\) din același cod](#) și [art. 14 din Normele metodologice](#) pentru aplicarea [Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru](#), aprobate prin Ordinul ministrului de stat, ministrul justiției, nr. 760/C din 22 aprilie 1999 ([Normele metodologice](#) pentru aplicarea [Legii nr. 146/1997](#)), precum și la [Decizia nr. 19 din 18 noiembrie 2013](#), pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii¹, în sensul de a se stabili dacă sintagma «închiderea dezbaterilor asupra fondului cauzei» din cuprinsul [art. 452 din Codul de procedură civilă](#) face referire la dosarul în care s-au ocazionat cheltuielile de judecată sau la dosarul în care se solicită, pe cale principală, cheltuielile de judecată, în condițiile în care [art. 394 alin. \(3\) din același cod](#) prevede că după închiderea dezbaterilor părțile nu mai pot depune niciun înscris la dosarul cauzei, sub sancțiunea de a nu fi luat în seamă.

Notă

¹ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 45 din 20 ianuarie 2014.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care a fost comunicat părților, potrivit dispozițiilor [art. 520 alin. \(10\) din Codul de procedură civilă](#); se arată, de asemenea, că au fost depuse la dosar jurisprudența în materie și opiniile judecătorilor din cadrul instanțelor de judecată, precum și răspunsul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în sensul că nu s-a verificat și nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii în problema de drept care formează obiectul sesizării.

În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Tribunalul Gorj - Secția I civilă, prin Încheierea din 5 iulie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 15.721/318/2016, a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul [art. 519 din Codul de procedură civilă](#), în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, prin care să se dea o rezolvare de principiu cu privire la următoarea chestiune de drept:

Interpretarea și aplicarea dispozițiilor [art. 452 din Codul de procedură civilă](#), raportat la dispozițiile [art. 453](#) și [art. 394 alin. \(3\)](#) din același cod și [art. 14 din Normele metodologice](#) pentru aplicarea [Legii nr. 146/1997](#) privind taxele judiciare de timbru, aprobate prin Ordinul ministrului de stat, ministrul justiției, nr. 760/C din 22 aprilie 1999, precum și la [Decizia nr. 19 din 18 noiembrie 2013](#), pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii, în sensul de a se stabili dacă sintagma «închiderea dezbaterilor asupra fondului cauzei» din cuprinsul [art. 452 din Codul de procedură civilă](#) face referire la dosarul în care s-au ocazionat cheltuielile de judecată sau la dosarul în care se solicită, pe cale principală, cheltuielile de judecată, în condițiile în care [art. 394 alin. \(3\)](#) din același cod prevede că după închiderea dezbaterilor părțile nu mai pot depune niciun înscris la dosarul cauzei, sub sancțiunea de a nu fi luat în seamă.

II. Expunerea succintă a procesului. Obiectul investiției instanței care a solicitat pronunțarea unei hotărâri prealabile. Stadiul procesual în care se află pricina

2. Prin acțiunea înregistrată pe rolul Judecătoriei Târgu Jiu, la data de 28 septembrie 2016, reclamanta A. a solicitat obligarea pârâtei B. la plata sumei de 2.205 lei, reprezentând cheltuieli de judecată (constând în taxă de timbru și onorariu de avocat) efectuate într-un alt dosar, al aceleiași instanțe, în care a fost pronunțată Sentința nr. 5.388 din 27.06.2016, rămasă definitivă prin neapelare, acțiune întemeiată pe dispozițiile [art. 453](#) și [art. 454 din Codul de procedură civilă](#).

3. Prin Sentința nr. 9.839 din 19.12.2016, Judecătoria Târgu Jiu a respins acțiunea, ca neîntemeiată.

4. Instanța de fond a constatat că, deși, într-adevăr, în Dosarul civil nr. 5.222/318/2016 al Judecătoriei Târgu Jiu, pârâta B. a pierdut procesul, aflându-se în culpă procesuală, aceasta, în raport cu dispozițiile [art. 454 din Codul de procedură civilă](#), nu poate fi obligată la plata cheltuielilor de judecată suportate de reclamantă în respectivul dosar.

5. Astfel, a reținut prima instanță, în Dosarul nr. 5.222/318/2016, pârâta B. a recunoscut la primul termen de judecată pretențiile reclamantei, atât prin răspunsul la interogatoriu, cât și prin cuvântul în dezbateri, când a solicitat admiterea acțiunii.

6. Pe de altă parte, prealabil procesului înregistrat sub nr. 5.222/318/2016, pârâta B. nu a fost pusă în întârziere de către reclamantă și nici nu se afla de drept în întârziere.

7. De asemenea, invocând dispozițiile [art. 1576 din Codul civil din 1864](#), față de încheierea contractului de împrumut sub imperiul [vechiului Cod civil](#), și având în vedere dispozițiile [art. 6 alin. \(2\) și \(3\) din noul Cod civil](#) și [art. 102 alin. \(1\) din Legea nr. 71/2011](#) pentru punerea în aplicare a [Legii nr. 287/2009 privind Codul civil](#), cu modificările și completările ulterioare ([Legea nr. 71/2011](#)), prima instanță a reținut că obligația de restituire a împrumutului este o obligație de a da, astfel încât punerea în întârziere a debitorului nu se poate realiza decât printr-o notificare adresată prin intermediul executorului judecătoresc, față de dispozițiile [art. 1079 alin. 1 din Codul civil din 1864](#).

8. De asemenea, prima instanță a constatat că pârâta B. nu se afla de drept în întârziere la momentul promovării procesului înregistrat pe rolul Judecătoriei Târgu Jiu sub nr. 5.222/318/2016, așa cum a susținut reclamanta, nefiind incidentă niciuna din ipotezele prevăzute de [art. 1079 alin. 2 din Codul civil din 1864](#).

9. Împotriva sentinței pronunțate de prima instanță a formulat apel reclamanta A., arătând că, deși pârâta B. a recunoscut pretențiile la primul termen de judecată, nu pot fi incidente dispozițiile [art. 454 din Codul de procedură civilă](#), întrucât, la data formulării acțiunii, pârâta era de drept în întârziere cu privire la sumele solicitate.

III. Dispozițiile normative supuse interpretării

10. Codul de procedură civilă:

Închiderea dezbaterilor în fond

[Articolul 394](#)

(1) Când consideră că au fost lămurite toate împrejurările de fapt și temeiurile de drept ale cauzei, președintele închide dezbaterile.

(2) Dacă va considera necesar, instanța poate cere părților, la închiderea dezbaterilor, să depună completări la notele întocmite potrivit [art. 244](#). Părțile pot depune aceste completări și în cazul în care acestea nu au fost cerute de instanță.

(3) După închiderea dezbaterilor, părțile nu mai pot depune niciun înscris la dosarul cauzei, sub sancțiunea de a nu fi luat în seamă.

Dovada cheltuielilor de judecată

Articolul 452

Partea care pretinde cheltuieli de judecată trebuie să facă, în condițiile legii, dovada existenței și întinderii lor, cel mai târziu la data închiderii dezbaterilor asupra fondului cauzei.

Acordarea cheltuielilor de judecată

Art. 453 - (1) Partea care pierde procesul va fi obligată, la cererea părții care a câștigat, să îi plătească acesteia cheltuieli de judecată.

(2) Când cererea a fost admisă numai în parte, judecătorii vor stabili măsura în care fiecare dintre părți poate fi obligată la plata cheltuielilor de judecată. Dacă este cazul, judecătorii vor putea dispune compensarea cheltuielilor de judecată.

11. Normele metodologice pentru aplicarea Legii nr. 146/1997:

Articolul 14

De asemenea, nu se timbrează: cererile de îndreptare a erorilor materiale, tranzacțiile intervenite între părți în cursul procesului civil, cererile accesorii privind cheltuielile de judecată, precum și cererile pentru exercitarea căilor de atac în astfel de situații.

IV. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

12. Reclamanta a apreciat că dovada cheltuielilor de judecată poate fi făcută și în dosarul nou-format, care are ca obiect tocmai plata acestor cheltuieli, și nu doar până la închiderea dezbaterilor în dosarul care a ocazionat aceste cheltuieli, cu condiția ca data achitării cheltuielilor să fie anterioară pronunțării soluției în dosarul inițial.

13. Intimata nu a exprimat un punct de vedere asupra chestiunii de drept ce face obiectul sesizării.

V. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea

A. Cu privire la admisibilitatea sesizării

14. Instanța de trimitere a apreciat că sunt îndeplinite cerințele prevăzute de [art. 519 din Codul de procedură civilă](#), reținând următoarele: este investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță; soluționarea cauzei depinde de lămurirea modului de interpretare a dispozițiilor legale ce constituie obiectul sesizării; chestiunea de drept este nouă și asupra ei Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre; problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare și nici a unei alte sesizări, în condițiile [art. 519 din Codul de procedură civilă](#).

B. Cu privire la chestiunea de drept ce formează obiectul sesizării

15. Din succesiunea prevederilor legale din [Codul de procedură civilă](#), respectiv [art. 451](#) - care stabilește cheltuielile de judecată, tipul acestora, modalitatea în care pot fi diminuate și proveniența lor, [art. 452](#) - care stabilește modalitatea în care se administrează probe cu privire la existența și întinderea cheltuielilor de judecată și [art. 453](#) - care stabilește condițiile în care se pot acorda cheltuielile de judecată, ar rezulta că fiecare dintre aceste dispoziții legale reglementează aspecte distincte în ceea ce privește solicitarea cheltuielilor de judecată, și anume obiectul și proba acestora, precum și partea căreia i se cuvin aceste cheltuieli de judecată.

16. În interpretarea instanței de apel, dovada cheltuielilor de judecată trebuie făcută în dosarul în care au fost ocazionate, până la închiderea dezbaterilor asupra fondului, indiferent dacă aceste cheltuieli au fost solicitate în acel dosar ori sunt solicitate pe cale separată, într-o nouă cauză având ca obiect pretenții, norma prevăzută la [art. 452 din Codul de procedură civilă](#), care este de strictă interpretare și aplicare, nefăcând nicio distincție după cum cheltuielile sunt solicitate în cauza ce le-a ocazionat sau pe cale separată.

17. În opinia instanței de trimitere, relevant este momentul până la care se poate face dovada acestor cheltuieli de judecată, și anume închiderea dezbaterilor în litigiul în care au fost ocazionate cheltuielile de judecată solicitate. Practic, indiferent dacă au fost sau nu solicitate cheltuielile de judecată în dosarul care le-a ocazionat, [art. 14 din Normele metodologice](#) pentru aplicarea Legii nr. 146/1997, astfel cum a fost interpretat prin [Decizia nr. 19 din 18 decembrie 2013](#) a Înaltei Curți de Casație și Justiție, acordă părții posibilitatea de a solicita aceste cheltuieli pe cale separată. În această situație, în care se solicită pe cale separată, proba cheltuielilor de judecată (în ceea ce privește existența și întinderea lor) nu poate fi făcută în dosarul având ca obiect aceste cheltuieli de judecată.

18. Din interpretarea cumulată a dispozițiilor [art. 394 din Codul de procedură civilă](#), potrivit cărora, după închiderea dezbaterilor (ca etapă procesuală distinctă în cadrul derulării procesului civil), părțile nu mai pot depune niciun înscris la dosarul cauzei, sub sancțiunea de a nu fi luat în seamă, precum și a dispozițiilor [art. 452](#) din același cod, potrivit cărora partea care pretinde cheltuieli de judecată trebuie să facă, în condițiile legii, dovada

existenței și a întinderii lor cel mai târziu la data închiderii dezbaterilor asupra fondului cauzei, rezultă că, în situația în care cheltuielile de judecată sunt solicitate pe calea unei cereri accesorii, partea trebuie să facă dovada existenței și a întinderii lor până la închiderea dezbaterilor asupra fondului acestei cauze.

19. Dacă această dovadă a cheltuielilor de judecată s-ar face prin depunerea unor documente după momentul la care instanța declară închise dezbaterile, în aplicarea [art. 394 din Codul de procedură civilă](#), instanța investită cu capătul accesoriu de cerere privind cheltuielile de judecată nu va avea în vedere aceste documente pentru a se pronunța asupra cheltuielilor de judecată.

20. În situația în care dispozițiile [art. 452 din Codul de procedură civilă](#) s-ar interpreta în sensul că sintagma „închiderea dezbaterilor asupra fondului cauzei” face referire la momentul procesual prevăzut de [art. 394](#) din același cod, în dosarul în care cheltuielile de judecată se solicită pe cale principală, s-ar ajunge la situația în care partea care solicită aceste cheltuieli de judecată pe cale principală ar avea o situație mai bună, privilegiată, față de partea care, diligentă fiind, formulează această cerere ca un capăt accesoriu în litigiul de fond. Astfel, această parte ar trebui să facă dovada cheltuielilor de judecată în dosarul de fond până la închiderea dezbaterilor în acel dosar, iar partea care le pretinde pe cale separată, chiar dacă nu le-a solicitat în dosarul de fond, poate să procure și să administreze aceste probe după închiderea dezbaterilor asupra fondului litigiului care a ocazionat aceste cheltuieli.

21. S-ar ajunge, astfel, ca, în raport de calea procesuală aleasă de parte (capăt accesoriu în dosarul de fond care ocazionează cheltuielile de judecată sau capăt principal de cerere într-un dosar distinct de cel care a ocazionat cheltuielile), să existe un regim probatoriu diferențiat în ceea ce privește momentul până la care se poate administra proba acestor cheltuieli de judecată, ceea ce ar conduce la o discriminare a părților, dublată de o situație mai puțin favorabilă a părții diligente, față de situația mai favorabilă a părții care nu s-a preocupat să solicite sau să probeze existența și quantumul cheltuielilor de judecată în dosarul care le-a ocazionat.

VI. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

22. Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii a pronunțat deciziile:

– [nr. 19 din 18 noiembrie 2013](#), prin care s-a stabilit că „În interpretarea și aplicarea dispozițiilor [art. 1](#), [art. 2 alin. \(1\)](#) și [art. 15 lit. p\) din Legea nr. 146/1997](#), cu modificările și completările ulterioare, cererile prin care se solicită, pe cale separată, acordarea cheltuielilor de judecată sunt cereri principale supuse taxei judiciare de timbru, care se calculează la valoarea pretențiilor deduse judecătii, chiar dacă cererile care au format obiectul litigiului din care aceste cheltuieli provin au fost scutite de la plata taxelor judiciare de timbru.”;

– [nr. 8 din 16 mai 2016^{^2}](#), prin care s-a stabilit că „În interpretarea și aplicarea dispozițiilor [art. 2 alin. \(1\)](#) și [art. 7 lit. a\) din Legea nr. 188/2000](#) privind executorii judecătorești, republicată, cu modificările și completările ulterioare, raportat la [art. 460 alin. 1](#), [art. 246 alin. 1](#) și [3](#) și [art. 274 alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865](#), în prezent [art. 790 alin. \(1\)](#), [art. 406 alin. \(1\)](#) și [\(3\)](#) și [art. 453 alin. \(1\) din Codul de procedură civilă](#), executorul judecătoresc nu poate fi obligat la plata cheltuielilor de judecată, în situația în care acesta a renunțat la cererea de validare a popririi ori cererea a fost respinsă de instanță, ca urmare a îndeplinirii obligațiilor de către terțul poprit sau de către debitor.”

Notă

^{^2} Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 480 din 28 iunie 2016.

23. De asemenea, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a pronunțat [Decizia nr. 34 din 16 noiembrie 2015^{^3}](#), care poate prezenta relevanță pentru soluționarea problemei de drept în discuție, prin considerentele în cuprinsul cărora instanța supremă a lămurit natura juridică de drept procesual a cererii de acordare a cheltuielilor de judecată, în sensul stabilirii caracterului principal sau accesoriu al acesteia, precum și a naturii juridice a obligației pe care o conține.

Notă

^{^3} Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 945 din 21 decembrie 2015.

24. În fine, în Dosarul nr. 767/1/2017, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept al instanței supreme a pronunțat [Decizia nr. 59 din 18 septembrie 2017^{^4}](#), prin care s-a stabilit că „În cauzele având ca obiect obligarea părâtului la suportarea pretenției constând în cheltuielile de judecată generate de un alt litigiu soluționat definitiv, dispozițiile [art. 453 alin. \(1\) din Codul de procedură civilă](#) rămân aplicabile”.

Notă

^{^4} Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 871 din 6 noiembrie 2017.

25. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, unele instanțe au transmis hotărâri și/sau puncte de vedere, din analiza cărora rezultă că există două orientări cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării:

A) Unele instanțe au apreciat că sintagma „închiderea dezbaterilor asupra fondului cauzei”, prevăzută de [art. 452 din Codul de procedură civilă](#), face referire la dosarul în care se solicită pe cale principală, separată, cheltuielile de judecată.

26. S-au pronunțat, respectiv au opinat în acest sens, următoarele instanțe:

- judecătoriile Sibiu (Sentința nr. 894 din 15.02.2017, nedefinitivă), Săliște (sentințele nr. 366 din 22.09.2015, nr. 92/25.02.2016), Petroșani, Brașov, Târgu Cărbunești, Huși, Pătârlagele, Pogoanele, Râmnicu Sărat, Bârlad (sentințele nr. 1.516 din 18 iulie 2017 și nr. 1.639 din 1 septembrie 2017), Iași (sentințele nr. 2.175 din 22 noiembrie 2016, nr. 6.684 din 16 mai 2017 și nr. 4.853 din 22 aprilie 2016), Galați (Sentința nr. 1.000 din 10.02.2016), Sectorului 1 București (sentințele nr. 5.220 din 27 iunie 2017 și nr. 5.602 din 10.07.2017), Sectorului 5 București (sentințele nr. 3.124 din 25.04.2016 și nr. 7.227 din 17.10.2016), Sectorului 6 București (sentințele nr. 998 din 4.02.2015, nr. 10.100 din 6.12.2016, nr. 7.864 din 5.10.2016, nr. 8.801 din 29.10.2015, nr. 1.085 din 9.02.2017 și nr. 9.466 din 14.11.2016), Cluj-Napoca (sentințele nr. 10.339 din 6.12.2016 și nr. 8.290 din 3.10.2016), Tulcea (Sentința nr. 1.828 din 10.07.2017), Arad (sentințele nr. 11.625 din 24 noiembrie 2014, nr. 97 din 14 ianuarie 2015 și nr. 3.237 din 10 iunie 2015), precum și cele din raza tribunalelor Caraș-Severin și Timiș;
- tribunalele Sibiu - Secția civilă (opinia majoritară), Gorj - Secția a II-a civilă (Decizia nr. 582 din 1 noiembrie 2016), București - Secția a IV-a civilă (Decizia nr. 2.112 A din 23.06.2017), Tulcea - Secția civilă de contencios administrativ și fiscal (Decizia nr. 166 din 24 februarie 2016) și Prahova - Secția I civilă;
- curțile de apel Brașov, Galați - Secția I civilă (opinia majoritară), Iași și Cluj - Secția a III-a de contencios administrativ și fiscal.

27. S-a arătat, în sprijinul acestei orientări, că litigiul în care se solicită acordarea cheltuielilor de judecată suportate de reclamant în cadrul unui proces anterior, finalizat, are caracter autonom față de litigiul primar, care a generat efectuarea cheltuielilor de judecată, caracter care rezultă din:

- a) natura civilă a procesului, independent de natura litigiului care a generat efectuarea cheltuielilor;
- b) fundamentul juridic, reprezentat de răspunderea civilă delictuală (decurgând din culpa procesuală și necesitatea acoperirii integrale a prejudiciului cauzat părții câștigătoare);
- c) împrejurarea că rațiunea prorogării competenței instanței (întemeiată pe [art. 17 din vechiul Cod de procedură civilă](#), respectiv [art. 123 din noul Codul de procedură civilă](#)) nu subzistă în cazul acestor cereri, cu consecința aplicării regulilor de competență de drept comun, astfel cum a statuat Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii, în considerentele [Deciziei nr. 19 din 18 noiembrie 2013](#)).

28. Pe cale de consecință, dovada efectuării cheltuielilor de judecată poate fi făcută până la închiderea dezbaterilor în dosarul ce are ca obiect solicitarea respectivelor cheltuieli, pe cale principală, chiar dacă această dovadă nu a fost depusă în dosarul inițial în care au fost ocazionate cheltuielile de judecată, considerându-se că în soluționarea dosarului nou-format sunt pe deplin aplicabile dispozițiile [art. 194 lit. e\)](#), [art. 254 și următoarele](#) din [Codul de procedură civilă](#).

B) Alte instanțe au apreciat că sintagma „închiderea dezbaterilor asupra fondului cauzei”, prevăzută de [art. 452 din Codul de procedură civilă](#), trebuie interpretată ca referindu-se la dosarul în care cheltuielile de judecată au fost ocazionate.

29. S-au pronunțat, respectiv au opinat în acest sens, următoarele instanțe:

- judecătoriile Mediaș, Câmpeni, Turda, Drobeta-Turnu Severin, Vaslui, Buzău, Babadag, precum și cele din circumscripția curților de apel Suceava și Târgu Mureș;
- tribunalele Bacău (Decizia nr. 501 din 21.06.2017), Bihor - Secția I civilă, Satu Mare - Secția I civilă, Gorj - Secția I civilă (Decizia nr. 2.065 din 24.11.2016), Vaslui, Buzău - Secția I civilă, Argeș, Cluj și Olt - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal (Decizia nr. 129 din 30.03.2017), Dâmbovița - Secția I civilă;
- curțile de apel Bacău, Craiova și Târgu Mureș.

30. În cadrul și sprijinul acestei orientări au fost identificate două puncte de vedere:

- a) deși este adevărat că legiuitorul a creat posibilitatea recuperării pe cale separată a cheltuielilor de judecată, în cadrul noului litigiu, analiza temeiniciei și legalității acordării acestor cheltuieli se face pe baza dovezilor existente în dosarul de fond (inițial), care a ocazionat efectuarea cheltuielilor, dovezi ce constituie temeiul noii cereri, în conformitate cu dispozițiile [art. 394 alin. \(3\) din Codul de procedură civilă](#);
- b) dispozițiile [art. 394 alin. \(3\)](#) și [art. 452 din Codul de procedură civilă](#) vizează exclusiv situația în care cheltuielile de judecată sunt solicitate, ca accesoriu, în cadrul dosarului în care au fost efectuate, nefiind aplicabile în litigiul în care cheltuielile sunt solicitate pe cale principală, separată, întrucât într-un astfel de litigiu cheltuielile de judecată generate de un alt dosar reprezintă obiectul dosarului pendinte, iar conform [art. 194 lit. e\) din Codul de procedură civilă](#), reclamantul este obligat să arate și să atașeze dovezile pe care se sprijină fiecare capăt de cerere. Deoarece [art. 452 din Codul de procedură civilă](#) instituie o derogare de la dispozițiile generale privind momentul propunerii probelor, acesta trebuie interpretat restrictiv, iar în cadrul unui litigiu având ca obiect principal acordarea cheltuielilor de judecată trebuie aplicate regulile de drept comun, în sensul că proba cheltuielilor se face în condițiile [art. 254 din Codul de procedură civilă](#).

VII. Jurisprudența Curții Constituționale

31. Prin [Decizia nr. 575 din 29 septembrie 2015⁴⁵](#), instanța de contencios constituțional a respins, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 452 din Codul de procedură civilă](#), statuând următoarele:

(...) Curtea observă că procesul care a generat efectuarea cheltuielilor de judecată a fost soluționat prin Sentința civilă nr. 7.361 din 3 iulie 2012, irevocabilă, dată la care erau aplicabile dispozițiile [Codului de procedură civilă din 1865](#) care prevedea la [art. 274 alin. \(1\)](#) că partea care cade în pretenții va fi obligată, la cerere, să plătească cheltuielile de judecată, fără a preciza momentul-limită până la care partea îndreptățită putea să administreze probele referitoare la cheltuielile de judecată preținse în proces, termen care, se subînțelege, era termenul general de prescripție de 3 ani. Noua reglementare, adoptată ulterior soluționării procesului care a generat cheltuieli de judecată, stabilește un termen pentru administrarea probelor referitoare la cheltuielile de judecată, respectiv până la închiderea dezbaterilor asupra fondului cauzei. Cum însă procesul care a generat cheltuielile de judecată s-a finalizat anterior intrării în vigoare a [noului Cod de procedură civilă](#), dispozițiile [art. 452 din Codul de procedură civilă](#) nu sunt aplicabile cauzei. În aceste condiții revine instanțelor judecătorești competența să stabilească modalitatea corectă de aplicare în timp a normelor procesuale referitoare la recuperarea cheltuielilor de judecată.

Notă

^{^5} Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 891 din 27 noiembrie 2015.

32. De asemenea, prin [Decizia nr. 463 din 28 iunie 2016^{^6}](#), Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate a prevederilor [art. 453 alin. \(1\) din Codul de procedură civilă](#), făcând referire la jurisprudența instanței supreme, menționată mai sus.

Notă

^{^6} Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 655 din 26 august 2016.

VIII. Răspunsul Ministerului Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

33. Prin Adresa nr. 2.228/C/3757/III-5/2017 din 7 noiembrie 2017, Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției judiciare - Serviciul judiciar civil nu s-a verificat și nu se verifică, în prezent, practica judiciară, în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept care formează obiectul prezentei sesizări.

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

34. Prin raportul întocmit în cauză, conform [art. 520 alin. \(8\) din Codul de procedură civilă](#), s-a apreciat că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de [art. 519](#) din același cod, pentru declanșarea mecanismului privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

35. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită, constată că sesizarea este inadmisibilă, după cum se va arăta în cele ce urmează.

36. Prealabil analizei în fond a problemei de drept supuse dezbaterii, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept trebuie să aprecieze dacă, în raport cu întrebarea formulată de titularul sesizării, sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, față de dispozițiile [art. 519 din Codul de procedură civilă](#), ce constituie temeiul sesizării.

37. Potrivit acestor dispoziții legale, „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”

38. Reglementând, în cuprinsul textului anterior citat, procedura pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a unor chestiuni de drept, ca mijloc de asigurare a unei practici judiciare unitare în interpretarea și aplicarea legii de către instanțele judecătorești, alături de mecanismul recursului în interesul legii, legiuitorul a instituit o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea acestei proceduri, condiții care se impun a fi întrunite în mod cumulativ, după cum urmează:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată, în ultimă instanță;
- cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;
- ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată;
- chestiunea de drept identificată să prezinte caracter de noutate;
- asupra acestei chestiuni de drept Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

39. Din examinarea circumstanțelor cauzei deduse judecății pe rolul Tribunalului Gorj - Secția I civilă se constată că nu se poate reține îndeplinirea tuturor condițiilor de admisibilitate.

40. Astfel, Tribunalul Gorj - Secția I civilă este investit cu soluționarea unei cereri de apel, în cadrul unui litigiu având ca obiect cererea reclamantei A. de a se dispune obligarea pârâtei B. la plata sumei de 2.205 lei, reprezentând cheltuieli de judecată efectuate într-un alt dosar al aceleiași instanțe (constând în taxă de timbru și onorariu de avocat), în care a fost pronunțată Sentința civilă nr. 5.388 din 27.06.2016, rămasă definitivă prin neapelare; cererea de chemare în judecată a fost întemeiată în drept de către reclamantă pe dispozițiile [art. 453 și art. 454 din Codul de procedură civilă](#).

41. În raport cu obiectul pretenției deduse judecătii - o cerere evaluabilă în bani cu valoare de până la 200.000 lei - competența materială de soluționare a cauzei în primă instanță revine judecătoriei, conform [art. 94 pct. 1 lit. k\) din Codul de procedură civilă](#) (în speță, Judecătoria Târgu Jiu), iar hotărârea pronunțată în primă instanță la data de 19 decembrie 2016 este supusă numai apelului, astfel cum reiese din dispozițiile [art. XVIII alin. \(2\) din Legea nr. 2/2013](#) privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a [Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă](#), cu modificările ulterioare ([Legea nr. 2/2013](#)), în forma anterioară publicării [Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017](#), în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 20 iulie 2017.

42. În plus, litigiul ce face obiectul dosarului în care a fost formulată sesizarea a fost inițiat pe rolul Judecătoriei Târgu Jiu la data de 28 septembrie 2016, astfel încât decizia ce urmează a fi pronunțată de Tribunalul Gorj în soluționarea apelului nu va putea fi supusă recursului, nefiind incidente efectele [Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017](#), efecte ce privesc hotărârile pronunțate în apel după publicarea în Monitorul Oficial a acestei decizii, însă în litigiile pornite după data de 20 iulie 2017, având în vedere cele statuate de Curtea Constituțională, coroborate în mod necesar cu prevederile [art. 27 din Codul de procedură civilă](#) (cu denumirea marginală „Legea aplicabilă hotărârilor”), potrivit cărora: „Hotărârile rămân supuse căilor de atac, motivelor și termenelor prevăzute de legea sub care a început procesul.”

43. Concluzia anterioară se impune, întrucât [art. 27 din Codul de procedură civilă](#) nu a făcut obiectul controlului de constituționalitate prin menționata decizie, nici direct și nici prin extinderea controlului de constituționalitate aflat la îndemâna instanței de contencios constituțional, în aplicarea prevederilor [art. 18 din Legea nr. 47/1992](#) privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora: „(1) Dezbaterile are loc în plenul Curții Constituționale, cu participarea judecătorilor Curții, pe baza sesizării, a documentelor și a punctelor de vedere primite, atât asupra prevederilor menționate în sesizare, cât și asupra celor de care, în mod necesar și evident, nu pot fi disociate.”

44. Ca atare, apelul declarat în cauză de către reclamanta A., în conformitate cu [art. 95 pct. 2 din Codul de procedură civilă](#), cade în competența de soluționare a Tribunalului Gorj, instanță de trimitere care judecă în ultimă instanță și, în consecință, va pronunța o hotărâre definitivă (așadar, nesusceptibilă de recurs), astfel cum rezultă din [art. 634 alin. \(1\) pct. 4 teza I](#), coroborat cu [art. 634 alin. \(2\) din Codul de procedură civilă](#).

45. Față de aceste constatări rezultă că primele două condiții de admisibilitate a sesizării sunt întrunite, întrucât cauza în care s-a inițiat mecanismul hotărârii prealabile se află în competența legală de soluționare a unui tribunal investit cu soluționarea unei cauze în ultimă instanță.

46. În ceea ce privește celelalte condiții de admisibilitate este de menționat că în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, făcându-se referire și la doctrină, s-a arătat constant că procedura reglementată de [art. 519 din Codul de procedură civilă](#) are în vedere o problemă de drept reală, care să privească interpretarea diferită sau contradictorie a unui text de lege, a unei reguli cutumiare neclare, incomplete sau, după caz, incerte ori incidența unor principii generale ale dreptului al căror conținut sau a căror sferă de acțiune sunt discutabile, cu scopul împiedicării apariției unei jurisprudențe neunitare în materie.

47. În acest sens, întrebarea formulată în cadrul procedurii prealabile trebuie să vizeze o chestiune de drept determinată, pentru ca soluția dată în această procedură să aibă în vedere numai chestiunea respectivă, iar nu întreaga problematică a textului de lege indicat în sesizare. Instanța supremă nu poate fi investită, în cadrul acestei proceduri, chiar cu interpretarea și aplicarea legii în scopul soluționării cauzei respective, atribut ce intră și trebuie să rămână în sfera de competență a instanței de judecată (a se vedea, de exemplu, [deciziile nr. 16 din 23 mai 2016](#)⁷ și [nr. 31 din 15 mai 2017](#)⁸ ale Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept al instanței supreme).

Notă

⁷ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 779 din 5 octombrie 2016.

⁸ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 471 din 22 iunie 2017.

48. Din această perspectivă, instanței de trimitere îi revine obligația de a demonstra, prin încheierea de sesizare, existența unei chestiuni de drept veritabile, și nu ipotetice, inclusiv prin indicarea tuturor elementelor relevante în procesul de interpretare a normei, pentru a nu se ajunge la depășirea limitelor investiției în soluționarea sesizării, chestiune de drept care trebuie să aibă incidență directă în cauza cu care instanța de trimitere este investită (a se vedea, de exemplu, [Decizia nr. 1 din 18 ianuarie 2016](#)⁹ a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept al instanței supreme), dar și pentru a se evita, în același timp, ca dezlegarea dată de către instanța supremă să nu

aibă în vedere însuși obiectul investiției instanței de trimitere și să nu conducă la dezlegarea pe fond a pricinii (a se vedea, de exemplu, [Decizia nr. 33 din 16 noiembrie 2015](#)¹⁰ a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept al instanței supreme).

49. Înalta Curte de Casație și Justiție constată, însă, că în cauză nu este îndeplinită cerința legăturii cu cauza a dispozițiilor legale a căror interpretare se solicită în cadrul chestiunii de drept enunțate de instanța de trimitere astfel:

Interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 452 din Codul de procedură civilă, raportat la dispozițiile art. 453 și art. 394 alin. (3) din același cod și art. 14 din Normele metodologice pentru aplicarea Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, aprobate prin Ordinul ministrului de stat, ministrul justiției, nr. 760/C din 22 aprilie 1999, precum și la Decizia nr. 19 din 18 noiembrie 2013 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii, în sensul de a se stabili dacă sintagma «închiderea dezbaterilor asupra fondului cauzei» din cuprinsul art. 452 din Codul de procedură civilă face referire la dosarul în care s-au ocazionat cheltuielile de judecată sau la dosarul în care se solicită, pe cale principală, cheltuielile de judecată, în condițiile în care art. 394 alin. (3) din același cod prevede că după închiderea dezbaterilor părțile nu mai pot depune niciun înscris la dosarul cauzei, sub sancțiunea de a nu fi luat în seamă.

50. Astfel cum reiese din expozeul litigiului, cererea de chemare în judecată formulată de reclamanta A. are ca obiect solicitarea de obligare a pârâtei B. la plata sumei de 2.205 lei, reprezentând cheltuieli de judecată efectuate într-un litigiu anterior, soluționat definitiv, cheltuieli constând în taxă judiciară de timbru și onorariu de avocat.

51. Reclamanta însăși și-a întemeiat cererea de chemare în judecată pe dispozițiile art. 452 și art. 453 din Codul de procedură civilă.

52. Cu toate acestea, instanțele de fond nu și-au exercitat rolul activ în condițiile legii și nu au dat faptelor o corectă calificare din punct de vedere juridic.

53. Potrivit dispozițiilor art. 22 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

(1) Judecătorul soluționează litigiul conform regulilor de drept care îi sunt aplicabile.

(2) Judecătorul are îndatorirea să stăruie, prin toate mijloacele legale, pentru a preveni orice greșală privind aflarea adevărului în cauză, pe baza stabilirii faptelor și prin aplicarea corectă a legii, în scopul pronunțării unei hotărâri temeinice și legale. În acest scop, cu privire la situația de fapt și motivarea în drept pe care părțile le invocă, judecătorul este în drept să le ceară să prezinte explicații, oral sau în scris, să pună în dezbaterile acestora orice împrejurări de fapt sau de drept, chiar dacă nu sunt menționate în cererea sau în întâmpinare, să dispună administrarea probelor pe care le consideră necesare, precum și alte măsuri prevăzute de lege, chiar dacă părțile se împotrivesc.

54. În ceea ce privește instanța de apel este de menționat că art. 479 alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilește că „Instanța de apel va verifica, în limitele cererii de apel, stabilirea situației de fapt și aplicarea legii de către prima instanță. Motivele de ordine publică pot fi invocate și din oficiu.”

55. Pretenția dedusă judecății de către reclamantă, deși decurge din cheltuielile de judecată efectuate într-un litigiu anterior, soluționat definitiv și în care a avut calitatea de parte care a câștigat procesul, nu poate fi calificată ca având obiect obligarea pârâtei la plata cheltuielilor de judecată pe care reclamanta le-a efectuat în procesul anterior, ci o cerere de despăgubire a sa cu contravaloarea cheltuielilor de judecată efectuate în litigiul în care a avut calitatea de parte câștigătoare a procesului, cerere având ca fundament juridic răspunderea civilă delictuală a pârâtei și ideea de culpă procesuală a acesteia, ca parte care a pierdut procesul.

56. Or, în condițiile în care reclamanta nu a solicitat cheltuielile de judecată în litigiul originar, neformulând o astfel de cerere accesorie, ci a optat pentru solicitarea pe cale separată a acestora într-un litigiu ulterior și distinct, formulând o atare pretenție pe calea unei cereri principale, rezultă că litigiul ulterior este unul autonom în raport cu cel inițial, supus, din punct de vedere procesual, unor reguli proprii de judecată și probațiune.

57. În consecință, temeiul juridic al cererii nu îl constituie în mod direct dispozițiile art. 452 și următoarele din Codul de procedură civilă, indicate ca atare de către reclamantă (norme aplicabile în cazul în care solicitarea de acordare a cheltuielilor de judecată ar fi fost formulată pe calea unei cereri accesorii în litigiul originar), ci dispozițiile din Codul civil, care reglementează instituția răspunderii civile delictuale, anume art. 1.357 și următoarele din acest cod.

58. Mai mult decât atât, se observă că această calificare a unei situații de fapt, similare celei deduse judecății instanței de trimitere, rezultă cu evidență și din considerentele Deciziei nr. 19 din 18 noiembrie 2013, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii.

59. Relevante, din acest punct de vedere, sunt următoarele considerente din cuprinsul menționatei decizii, obligatorii pentru instanțe:

Din interpretarea coroborată a ipotezelor expres prevăzute de [art. 14 din Normele metodologice](#) pentru aplicarea [Legii nr. 146/1997](#) privind taxele judiciare de timbru, aprobate prin Ordinul ministrului justiției nr. 760/C/1999, cu dispozițiile [art. 13](#) din același act normativ (care reglementează exceptarea de la plata taxei judiciare de timbru a cererilor care îndeplinesc cumulativ două condiții, respectiv sunt depuse în cursul judecății și nu modifică valoarea taxabilă sau caracterul cererii inițiale) se poate concluziona că [art. 14 din Normele metodologice](#) pentru aplicarea [Legii nr. 146/1997](#) privind taxele judiciare de timbru, aprobate prin Ordinul nr. 760/C/1999 al ministrului justiției este aplicabil exclusiv cererilor de acordare a cheltuielilor de judecată care îndeplinesc condiția de a fi cereri accesorii, respectiv sunt formulate în chiar litigiul în care au fost efectuate. În funcție de criteriul de clasificare determinat de calea procedurală aleasă de parte, pentru considerentele care au fost expuse și în doctrină, acestea au caracterul de cereri principale. În plus, acestea au caracter autonom față de litigiile primare, care decurge din:

- a) natura civilă a procesului, independent de natura litigiului care a generat efectuarea cheltuielilor,
- b) fundamentul juridic, reprezentat de răspunderea civilă delictuală (decurgând din culpa procesuală și necesitatea acoperirii integrale a prejudiciului cauzat părții câștigătoare), și
- c) împrejurarea că rațiunea prorogării competenței instanței în temeiul dispozițiilor [art. 17 din vechiul Cod de procedură civilă](#) (respectiv [art. 123 din noul Cod de procedură civilă](#)) nu subzistă

^{^9} Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 223 din 25 martie 2016.

^{^10} Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 77 din 2 februarie 2016.

În cazul acestor cereri, cu consecința aplicării regulilor de competență de drept comun.

Aceste caracteristici (cereri principale cu caracter autonom) aparțin deopotrivă și cererilor prin care se solicită, pe cale separată, acordarea cheltuielilor de judecată rezultate din procese care au fost scutite de taxă judiciară de timbru.

60. Față de cele anterior redate din cuprinsul considerentelor [Deciziei nr. 19 din 18 noiembrie 2013](#), pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii, rezultă că, în cauză, nu este îndeplinită nici cerința noutății chestiunii de drept, întrucât pe calea unor dezlegări incidentale în cuprinsul unor considerente decizorii, instanța supremă, pe calea mecanismului de unificare a practicii judiciare, a dezlegat chestiunea calificării juridice ca cerere principală și a caracterului autonom al litigiului prin care partea care a câștigat procesul tinde la recuperarea cheltuielilor de judecată, pe cale separată, după soluționarea definitivă a cauzei în care acestea au fost efectuate.

61. Or, acest indiciu esențial de soluționare a apelului cu care instanța de trimitere este investită se afla la îndemâna sa, întrucât decurge din statuări anterioare ale Înaltei Curți de Casație și Justiție în cadrul mecanismelor de unificare a practicii judiciare și, totodată, constituie premisa necesară a aplicării legii în cauza dedusă judecății.

62. În consecință, dispozițiile legale a căror interpretare coroborată a solicitat-o instanța de trimitere nu sunt incidente în cauza cu care a fost investită - [art. 452](#), [art. 453](#) și [art. 394 alin. \(3\) din Codul de procedură civilă](#) - decât, eventual, în legătură cu cheltuielile de judecată solicitate în acest nou litigiu, situație nerelevantă în cauză și, prin urmare, străină de obiectul prezentei sesizări (chestiune dezlegată, de altfel, prin [Decizia nr. 59 din 18 septembrie 2017](#), prin care s-a stabilit că „În cauzele având ca obiect obligarea pârâtului la suportarea pretenției constând în cheltuielile de judecată generate de un alt litigiu soluționat definitiv, dispozițiile [art. 453 alin. \(1\) din Codul de procedură civilă](#) rămân aplicabile“).

63. Mai mult decât atât, în cauza cu care Tribunalul Gorj a fost investit nu s-ar putea face aplicarea unor dispoziții legale din acte normative abrogate - [art. 13](#) și [14 din Normele metodologice](#) pentru aplicarea [Legii nr. 146/1997](#), abrogare ce a operat implicit ca efect al abrogării exprese a [Legii nr. 146/1997](#), prin [art. 58 lit. a\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013](#) privind taxele judiciare de timbru, cu modificările și completările ulterioare.

64. Chiar dacă Ordinul ministrului de stat, ministrul justiției, nr. 760/C/1999, prin care au fost aprobate [Normele metodologice](#) de aplicare a [Legii nr. 146/1997](#), nu a fost abrogat în mod expres, având în vedere abrogarea actului normativ a cărui aplicare a organizat-o ([Legea nr. 146/1997](#)), în privința ordinului menționat a operat abrogarea implicită, în temeiul dispozițiilor prevăzute de [art. 64 alin. \(1\) și \(4\)](#), precum și de [art. 67 alin. \(1\) din Legea nr. 24/2000](#) privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare ([Legea nr. 24/2000](#)).

65. Potrivit [art. 64](#) din acest din urmă act normativ, „Prevederile cuprinse într-un act normativ, contrare unei noi reglementări de același nivel sau de nivel superior, trebuie abrogate“ [[alin. \(1\) teza I](#)] și „Dacă o normă de nivel inferior, cu același obiect, nu a fost abrogată expres de actul normativ de nivel superior, această obligație îi revine autorității care a emis prima actul“ [[alin. \(4\)](#)].

66. De asemenea, conform [art. 67 alin. \(1\) din Legea nr. 24/2000](#): „În cazuri deosebite, în care la elaborarea și adoptarea unei reglementări nu a fost posibilă identificarea tuturor normelor contrare, se poate prezuma că acestea au făcut obiectul modificării, completării ori abrogării lor implicite.“

67. Având în vedere că neîntrunirea uneia dintre cerințele de admisibilitate a sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, ce decurge din dispozițiile [art. 519 din Codul de procedură civilă](#), conduce la respingerea

acesteia, ca inadmisibilă, nu mai este necesară verificarea îndeplinirii celorlalte condiții și, cu atât mai puțin, analizarea fondului chestiunii de drept ce face obiectul sesizării.

68. Pentru aceste considerente, constatând că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de dispozițiile [art. 519 din Codul de procedură civilă](#), în temeiul [art. 521 alin. \(1\)](#) din același cod,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul Gorj - Secția I civilă, în Dosarul nr. 15.721/318/2016, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

Interpretarea și aplicarea dispozițiilor [art. 452 din Codul de procedură civilă](#), raportat la dispozițiile [art. 453](#) și [art. 394 alin. \(3\)](#) din același cod și [art. 14 din Normele metodologice](#) pentru aplicarea [Legii nr. 146/1997](#) privind taxele judiciare de timbru, aprobate prin Ordinul ministrului de stat, ministrul justiției, nr. 760/C din 22 aprilie 1999, precum și la [Decizia nr. 19 din 18 noiembrie 2013](#) pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul competent să judece recursul în interesul legii, în sensul de a se stabili dacă sintagma «închiderea dezbaterilor asupra fondului cauzei» din cuprinsul [art. 452 din Codul de procedură civilă](#) face referire la dosarul în care s-au ocazionat cheltuielile de judecată sau la dosarul în care se solicită, pe cale principală, cheltuielile de judecată, în condițiile în care [art. 394 alin. \(3\)](#) din același cod prevede că după închiderea dezbaterilor părțile nu mai pot depune niciun înscris la dosarul cauzei, sub sancțiunea de a nu fi luat în seamă.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor [art. 521 alin. \(3\)](#) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședința publică din data de 22 ianuarie 2018.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,

Aurel Segărceanu
